

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af gældende regler om forældreorloven, således at orlovsperioden bliver forlænget med 4 uger. Ændringen skal træde i kraft den 1. juli 2019.

(Fremsat af medlem af Inatsisartut, Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraterne)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Laura Táunâjik, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Jess Svane, Siumut
Medlem af Inatsisartut Aqqaluk Heilmann, Atassut
Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Aqqa Samuelson, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 31. oktober under EM2018 nærmere gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Med virkning fra 1. juli 2019 ønsker forslagsstiller at forlænge retten til forældreorlov med 4 uger. Naalakkersuisut skal herefter fremsætte forslag til ændring af gældende regler om forældreorlov i den form Inatsisartut eventuelt måtte vedtage det.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Med henvisning til det pågående arbejde om at etablere en barselsfond, og visionerne om en familierpolitik i kombination med en generel økonomisk tilbageholdenhed, kunne Naalakkersuisut for nærværende ikke indstille forslaget til godkendelse.

Alle de repræsenterede politiske partier i Inatsisartut var derimod meget positivt interesseret i forslaget, og i forhold til at forlænge og styrke barselsperioden. Der blev rejst nogle konkrete spørgsmål omkring den barselsfond, som Naalakkersuisut arbejder med. Det blev videre

fremført, at en ændring af gældende regler om orlov ikke nødvendigvis skal træde i kraft den 1. juli 2019. Det primære skulle være, at arbejdet blev gjort grundigt og helhedsorienteret.

På denne baggrund blev forslaget henvist til videre vurdering i Familier- og Sundhedsudvalget.

3. Spørgsmål

Under 1. behandlingen af forslaget blev følgende 4 spørgsmål fremsat til besvarelse af Naalakkersuisut:

1. *Hvor mange penge anslår Naalakkersuisut, at det vil koste at oprette en barselsfond?*
2. *Hvem skal indbetale penge til en barselsfond, og hvordan skal det foregå?*
3. *Hvem skal have ret til at modtage penge fra en barselsfond og hvem skal ikke?*
4. *Forestiller Naalakkersuisut sig, at Selvstyret skal indbetale penge til en barselsfond, og hvordan vil Naalakkersuisut i så fald finansiere denne indbetaling?*

Kopi af besvarelse fra Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet er vedlagt nærværende betænkning som **bilag 1**.

4. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget bemærker, at Inatsisartut under EM 2017 gennemførte den afsluttende 2. behandling af forslaget EM 2017/56, som tilsvarende drejede sig om en 4 ugers forlængelse af forældreorloven.

EM 2017/56 blev af de daværende koalitionsparter vedtaget med følgende ændringsforslag:

”Der foretages en analyse af vilkårene for børnefamilier under barselsorlov/forældreorlov set i et bredere perspektiv, herunder at der kigges på flere modeller for, hvordan børnefamiliernes vilkår under barsel/forældreorlov kan forbedres. Samtidig bør de økonomiske konsekvenser belyses, således at der er et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, hvor det økonomiske råderum anvendes bedst.”

Der er mellemliggende periode været afholdt valg til Inatsisartut, og derfor har forslagsstiller fundet anledning til påny at fremsætte forslag om en forlængelse af forældreorloven med 4 uger. Forslagsstiller ønsker, at en forlængelse af forældreorloven skal have virkning fra 1. juli 2019.

Den indledende 1. behandling af forslaget fremviste en entydig politisk vilje til at styrke de gældende regler om orlov, og alle partier havde konkret vilje til at sikre en forlængelse af forældreorloven. Udvalget har noteret sig dette, og vurderet forslaget med denne tilgang.

4.1. En barselsfond og spørgsmål relateret mod denne.

Udvalget ser positivt på, at der arbejdes for en barselsfond i tillæg til de gældende regler om orlov i Inatsisartutlov nr. 14 af 7. december 2009 om orlov og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption. I de gældende regler om orlov omhandler § 15 i kapitel 6 særligt forældreorlov, og mulighederne derfor.

Udvalget er bekendt med, at der i en betydelig periode er arbejdet omkring at få etableret en barselsfond, så det formodes, at dette arbejde kan afsluttes senest i 2019 i den form, der kan opnås enighed om.

Udvalget har noteret sig oplysningerne i besvarelsen fra Naalakkersuisoq, jf. bilag 1, og skal understrege, at udvalget har lyttet til det fremførte, men at det i sidste ende er Inatsisartut, der fastsætter de lovgivningsmæssige rammer på området, og vedtager de afledte og endelige økonomiske prioriteringer.

4.2. Udvalgets sammenfatning omkring forslaget.

Udvalget har noteret sig, at der eksisterer en stærk og entydig politisk vilje for at styrke barselsforholdene i Grønland. I det konkrete forslag rettet mod at forlænge forældreorloven.

Udvalget støtter de politiske ønsker om at forbedre forældreorloven. Udvalget forholder sig konkret til forslaget, hvor det foreslås, at forældreorloven forlænges med 4 uger. Som en del af en styrket familie- og velfærdspolitik støtter udvalget, at forældreorloven forlænges med 4 uger. Udvalget anerkender, at der fremføres ønsker om, at barselsreglerne forbedres yderligere, men dette må løftes selvstændigt ved politisk dialog, forhandling og konkrete forslag.

Udvalget har i øvrigt noteret sig det fremførte i svarnotatet til forslaget fra Naalakkersuisut, herunder at Naalakkersuisut er i gang med at udforme en familiepolitik, at man i Naalakkersuisut arbejder med et forslag om etablering af en barselsfond og øvrigt anbefaler, at udgiftskrævende forslag kommer til at indgå i de samlede økonomiske prioriteringer.

Udvalget har videre hæftet sig ved, at det under 1. behandlingen af forslaget blev fremført i tillæg til planerne i Naalakkersuisut, at der finanspolitisk, og for at sikre den fornødne lovgivningskvalitet og koordinering i øvrigt, er behov for den fornødne tid, hvorefter det kunne være for forhastet, at skulle have en lovændring klar med virkning fra 1. juli 2019.

Med henblik på at sikre en samlet og koordineret implementering af forslaget fremsætter udvalget herefter følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af gældende regler om forældreorloven, således at orlovsperioden bliver forlænget med 4 uger. Ændringen skal træde i kraft den 1. januar 2020.

Den eneste forskel på udvalgets ændringsforslag og det oprindelige forslag er, at man med ændringsforslaget udsætter ikrafttræden af den forlængede forældreorlov med 6 måneder.

5. Forslagets økonomiske konsekvenser

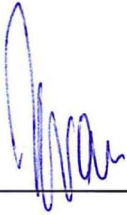

Baseret på en besvarelse af § 37- besvarelse fra 2016 estimerer forslagsstiller, at det årligt vil koste i størrelsesorden 12.3 mio. kr. at forlænge forældreorloven som foreslået. Forslagsstiller anviser tillige, at midler kan findes ved besparelser i diverse Departementer. Udvalget skal i det hele henvise til begrundelsen for forslaget og redegørelsen omkring de økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Udvalget har taget det fremførte til efterretning.

6. Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller det af udvalget fremsatte ændringsforslag til vedtagelsen, og det oprindelige forslag til forkastelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

 _____ Stine Egede Næstformand	 _____ Laura Táunâjik Formand	 _____ Jess Svane
 _____ Aqqaluk Heilmann	 _____ Malene Vahl Rasmussen	
 _____ Mikivsuk Thomassen	 _____ Aqqa Samuelsen	

Til
 Familie og Sundhedsudvalget

Vedr. spørgsmål stillet ifm 1. behandling af pkt. 106, Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af gældende regler om forældreorloven, således at orlovsperioden bliver forlænget med 4 uger. Ændringen skal træde i kraft den 1. juli. 2019.

12-11-2018
 Sags nr. 2018 - 21574
 Akt. id. 9244507

Under 1. behandling af pkt. 106 stillede Marlene Vahl Rasmussen 4 spørgsmål i hendes ordførerindlæg. Spørgsmålene var følgende:

Postboks 260
 3900 Nuuk
 Tlf. (+299) 34 50 00
 Fax (+299) 34 66 66
 E-mail: iian@nanoq.gl
 www.naalakkersuisut.gl

1. Hvor mange penge anslår Naalakkersuisut, at det vil koste at oprette en barselsfond?
2. Hvem skal indbetale penge til en barselsfond, og hvordan skal det foregå?
3. Hvem skal have ret til at modtage penge fra en barselsfond og hvem skal ikke?
4. Forestiller Naalakkersuisut sig, at Selvstyret skal indbetale penge til en barselsfond, og hvordan vil Naalakkersuisut i så fald finansiere denne indbetaling?

Svar:

Ad 1.

Barselsfonden for det private arbejdsmarked finansieres fuldt ud af arbejdsgiverne og er derfor udgiftsneutral. Selvstyret indskyder et beløb i fonden svarende til de udgifter der i dag anvendes til området.

For de offentligt ansatte i Selvstyret og kommunerne vil der være en beskeden merudgift, idet der påtænkes indført en refusion til arbejdsstedet på op til 80 pct. af lønudgiften, mod at der i dag maksimalt kan udbetales en timesats svarende til mindstelønnen på SIK's overenskomstområde. Merudgiften skønnes dog at være maksimalt 1 mill. kr.

Ad 2.

På det private arbejdsmarked finansieres barselsfonden af en promilleafgift, der opkræves i tillæg til arbejdsmarkedsafgiften. Promilleafgiften fastlægges årligt og udgør en promillesats af virksomhedens lønsum. Promilleafgiften dækker også administrationen af barselsfonden.

For det offentlige område vil der, bortset fra den ovenfor nævnte mindre merudgift, være tale om en solidarisk omfordeling af midlerne til barsels- og forældreorlov. Det offentlige område fritages for indbetalingen af promilleafgiften og barselsfonden påtænkes finansieret via en finanslovsbevilling tilvejebragt ved bidrag fra den samlede lønsumsudgift på det offentlige område. Herudover indskydes et beløb i fonden svarende til udgifterne i dag til barsels- og forældreorlov.

Ad 3.

Alle lønmodtagere vil være omfattet af en barselsfond. Alle arbejdsgivere, der indbetaler arbejdsmarkedsafgift og dermed også promilleafgift til barselsfonden vil have ret til refusion for løn under barsel. Arbejdsgiveren forpligtes til at udbetale løn under barsel, svarende til minimum refusionsbeløbet. Borgere udenfor for arbejdsmarkedet vil være omfattet af de hidtil gældende regler, herunder eksempelvis, at studerende vil kunne modtage barselsdagpenge.

Ad 4.

Som nævnt vil Selvstyret indskyde et beløb svarende til de nuværende udgifter til barselsdagpenge til lønmodtagere, og som nævnt vil der være en beskedent merudgift for den offentlige barselsfond på skønsmæssigt 1 mill. kr., som vil kunne tilvejebringes ved et solidarisk bidrag fra alle offentlige arbejdspladser, der vil være så beskedent, at det ikke vil have nogen mærkbar konsekvens for aktivitetsniveauet.

Øvrige bemærkninger:

Barselsfonden på det private område vil have en lang række fordele, herunder eksempelvis

- at det vil blive væsentligt billigere og give et større incitament for den enkelte arbejdsgiver til at yde fuld løn under barsel,
- at der vil sikres en bedre ligestilling af kvinder i den fødedygtige alder på arbejdsmarkedet,
- at en del lønmodtagere, der i dag ikke er dækket af fuld løn, vil opnå en bedre økonomisk dækning under barsel samtidig med
- at det vil blive lettere at forhandle sig frem til fuld løn i forbindelse med overenskomstforhandlingerne

Ønsket om etableringen af en barselsfond er foranlediget af et ønske fra arbejdsmarkedets parter og merudgiften til en barselsfondsordning ligger stort set alene hos de private arbejdsgivere.

En forlængelse af barselsorloven med fire uger vil øge de private arbejdsgiveres udgift til en barselsfond med et ikke ubetydeligt beløb. Man kan derfor frygte, dels at flere arbejdsgivere vil være tilbageholdende med at støtte etableringen af en barselsfond, dels at de vil være tilbageholdende med at yde fuld løn under barsel i tilslutning til en barselsfonds indførelse, såfremt barselsorloven/forældreorloven forlænges med 4 uger på en gang.

Herudover er det af væsentlig betydning, at der arbejdes på at sikre, at forældre på barsel opnår en økonomisk dækning, der giver et rimeligt forsørgelsesgrundlag, så forældrene ikke af økonomiske årsager vælger dele af barselsorloven/forældreorloven fra.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Martha Abelsen